

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7CoCsp/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219202073
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1219202073.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobcu: X. B. Q., T. Q., D.: XX XXX XXX, Q. Q. O. XX, Ž., proti žalovanému: F. V., Z.. XX.XX.XXXX, Z. B. Q. XX/X, B., t.č. Ú. na V. K. H. Q., O. Z. X. XX, O. Z. X., o zaplatenie 12 885,10 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 15.06.2021, č.k. 26Csp/25/2019-80, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. **p o t v r d z u j e.**

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku II., ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, **m e n í t a k**, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok vo výške 6,79 % ročne zo sumy 12 885,10 eur od 26.03.2019 do zaplatenia istiny, najdlhšie do 20.10.2023 a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy úrokov 230,88 eur od 26.03.2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej napadnutej časti sa výrok II rozsudku súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

III. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 12 885,10 eur spolu s úrokom vo výške 230,88 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,56 eur, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 12 885,10 eur od 26.03.2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 497, 502 ods. 1, 503 ods. 1,2, § 504 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, 4 písm. k) a ods. 5 a 9, § 53b ods. 1, § 121 ods. 3, § 517 ods. 2, § 565, zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 1 ods. 1, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, 2 zákona 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) § 2 ods. 1, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“), § 3 ods. 1, § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie“) a vecne tým, že považoval žalobu žalobcu za čiastočne dôvodnú, nakoľko v konaní bolo žalobcom preukázané, že žalovaný uzavrel s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na

základe ktorej boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 19 000 eur pri úrokovej sadzbe 6,79 % p.a. a žalovaný sa zaviazal ho splatiť v 96 mesačných splátkach po 258,89 eur vždy k 20. dňu v mesiaci, s konečnou splatnosťou úveru dňa 20.10.2023. Žalovaný úver v dohodnutých splátkach riadne a včas nesplácal, uhradil len splátky v celkovej sume 2307,77 eur a z toho dôvodu došlo k predčasnej splatnosti úveru ku dňu 25.03.2019 a žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu s príslušenstvom. Po preskúmaní obsahových náležitostí úverovej zmluvy dospel súd prvej inštancie k záveru, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie vychádzal z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) zo dňa 18.09.2012, sp. zn. ÚS IV. 476/2012, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Žalobcovi prisúdil aj úrok z omeškania, a to vo výške 5 % ročne z priznanej istiny, počítaný odo dňa nasledujúceho po vyhlásení predčasnej splatnosti do zaplatenia. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z nezaplatených sumy zmluvných úrokov a nepriznal mu ani nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z úrokov z omeškania vyčíslených do dňa splatnosti úveru. Majúc za to, že Občiansky zákonník nezakotvuje majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (úrokov). Názor, že možno priznať úrok z omeškania alebo poplatok z omeškania z príslušenstva pohľadávky, odôvodnený len úpravou obsiahnutou v ustanovení (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka), by totiž bez väzby na ustanovenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka viedol k absurdnému záveru, že takto priznané príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie citoval ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a s prihliadnutím na úspech strán v spore rozhodol, že žalobca mal neúspech v pomerne nepatrnej časti (v časti nepriznaných úrokov z omeškania), preto mu priznal náhradu trov vo výške 100%, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku II. podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca odôvodňujúc ho ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p., t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v prvom rade poukázal na zmätočnosť napadnutého rozhodnutia. Uvádza, že si v konaní neuplatňuje úroky z omeškania z úrokov z omeškania, uplatnil si poplatky za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 57 eur, no tento nárok súd prvej inštancie zamietol a v odôvodnení vôbec neuviedol prečo bol tento nárok žalobcu zamietnutý. Vzhľadom k uvedenému považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné, vydané v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu podľa Čl. 46 Ústavy SR. K nároku na zmluvný úrok po zosplatení úveru uviedol, že omeškание dlžníka ani prípadné zosplatenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. V opačnom prípade porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania, s čím žalobca nesúhlasí. Poukázal na ustálenú súdnu prax Najvyššieho súdu, v ktorých posudzoval nárok žalobcu na zmluvné úroky po zosplatení úveru. K nároku na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatenia žalobca uviedol, že keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok neuhradených dlžníkom, pripadajúca na zmluvný úrok, naakumulovanú ku dňu zosplatenia a táto sa ďalej (t.j. po zosplatení celého dlhu) nenavýšuje, nejde o nárok na tento úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navýšovaniu nárokov veriteľov o hľadom príslušenstva. Nárok na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatenia je nárokom, ktorý predpokladá aj ust. § 497 Obchodného zákonníka a žiadne, ani citované ani iné, zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje. K uplatneniu úroku z omeškania zo zmluvného (obchodného) úroku vyčísleného ku dňu zosplatenia úveru poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov. Vzhľadom k uvedenému žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle § 388 C.s.p. v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň mu priznal náhradu trov konania a aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku I. podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný, v ktorom namietal, že súd prvej inštancie pochybil vo svojom rozhodovaní tým, že vôbec nebral na zreteľ

dôkazy ktoré žalovaný navrhoval. Súd sa mal v konaní zaoberať všetkými skutočnosťami, na ktoré vo svojich podaniach poukazoval. Súd prvej inštancie absolútne vyššie uvedené ignoroval, čím porušil jeho procesné práva a znemožnil mu obhajobu, preto rozhodnutie nepovažoval za spravodlivé. V zmysle uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie vrátil súdu prvej inštancie na opätovné prejednanie.

5. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, tak že sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom v rozsahu výrokov I. a III. a považuje ho za vecne a právne správne. S tvrdeniami žalovaného, že súd sa nezaoberal ním navrhnutými dôkazmi, ani všetkými skutočnosťami, na ktoré žalovaný poukazoval a teda súd prvej inštancie mal hrubo porušiť procesné práva žalovaného, sa žalobca nestotožnil. Majúc za to, že ako vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (ods. 3. a 4.) žalovaný sa k žalobe nevyjadril, v konaní zostal pasívny a neprejavil ani záujem o osobnú účasť na pojednávaní, na ktorom mohol ústne produkovať svoje tvrdenia a predkladať resp. navrhovať dôkazy. Súd preto nemohol porušiť procesné práva žalovaného spôsobom, na ktorý žalovaný poukazuje vo svojom odvolaní. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu výroku I. a III. ako vecne správne potvrdil.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu ani k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu nevyjadril.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je podané v časti dôvodne a odvolanie žalovaného nie je podané dôvodne .

8. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.). Súd prvej inštancie neporušil ani právo sporových strán na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj podrobne vyhodnotil.

9. Odvolací súd vo vzťahu k argumentácii odvolateľov uvádza, že pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Samotná skutočnosť, že odvolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama o sebe viesť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces, pretože do tohto práva nepatrí právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, resp. z jej právnymi názormi (I. ÚS 50/04) a ani právo, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

10. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 02.10.2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dohodli, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ poskytne žalovanému ako dlžníkovi spotrebný úver v sume 19 000 eur s dohodnutou bežnou úrokovou sadzbou 6,79 % p.a. a žalovaný sa zaviazal ho splatiť v 96 mesačných splátkach po 258,89 eur vždy k 20. dňu v mesiaci, s konečnou splatnosťou úveru dňa 20.10.2023. Zmluva o úvere obsahovala ďalej údaj o celkovej výške nákladov: 24.853,44 eur, údaj o RPMN banky vo výške 7,01 % a o priemernej RPMN na trhu vo výške 11,01 %. Z dôvodu nesplácania úveru žalovaným riadne a včas pristúpil žalobca listom zo dňa 25.03.2019 k zosplateniu úveru, pričom predčasná splatnosť úveru nastala s účinnosťou ku dňu 25.03.2019.

11. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

13. Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.10.2015, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.10.2015, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 1.10.2015, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.10.2015, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

17. Podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.10.2015, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

18. Predmetom odvolacieho konania je poukazujúc na rozsah podaného odvolania výrok I. a II. rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z obsahu odvolania žalobcu je zrejmé, že žalobca nesúhlasil s tým, že mu súd prvej inštancie nepriznal nárok na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom splatení úveru vo výške 6,79 % ročne zo sumy 12.885,10 eur do zaplatenia. Žalobca tiež považoval napadnutý rozsudok za zmätočný v časti, v ktorej si uplatnil poplatky za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 57 eur, pretože súd prvej inštancie jeho nárok síce zamietol ale v odôvodnení neuviedol prečo bol tento nárok žalobcu zamietnutý. Žalobca tiež nesúhlasil s tým, že mu súd prvej inštancie nepriznal nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených zmluvných úrokov 230,88 eur od zosplatenia úveru do zaplatenia.

19. K nároku žalobcu na zmluvný úrok po predčasnom zosplatení úveru odvolací súd uvádza, že v minulosti bola súdna prax nejednotná v otázke kumulácie zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatení úveru, a to s prihliadnutím na zákonnú ochranu spotrebiteľa. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), v ktorých sa výslovne riešila predmetná právna otázka, a ktoré už možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Ide predovšetkým o uznesenie NS SR zo dňa 16.6.2020, sp. zn. 5 Cdo/42/2020, v ktorom NS SR vyslovil, že: „...v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ K uvedenému právnomu záveru sa pripojili aj iné senáty NS SR vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 8 Cdo/118/2020, 7 Cdo/186/2020, 2 Cdo/115/2019, 8 Cdo/237/2019, 8 Cdo/135/2020, 9 Cdo/24/2020, 8 Cdo/221/2019, 2 Cdo/241/2019. Na uvedenom právnom názore NS SR súd zotrval aj v ďalšej svojej rozhodovacej činnosti (porov. rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 208/2019, 2 Cdo 263/2019, 3 Cdo 35/2020, 5 Cdo 46/2020, 6 Cdo 56/2020, 7 Cdo 111/2019, 8 Cdo 66/2020, 9 Cdo 24/2020, najnovšie aj 4 Cdo 37/2020), a preto vyslovený právny názor v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 42/2020, na ktoré poukázal aj žalobca v odvolaní možno považovať už za ustálený.

20. V prejednávanej veci pritom možno vychádzať z rovnakých záverov ako NS SR, zohľadňujúc zistený skutkový stav veci, t.j. že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu o spotrebiteľských úveroch, čo je aj prípad prejednávanej veci. Zároveň je možné konštatovať, že Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka). Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

21. NS SR vo svojom uznesení, sp. zn. 5 Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020 vyslovil, že „...zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.“

22. Odvolací súd ďalej poukazuje aj na záver rozhodnutia NS SR zo dňa 16.06.2020, sp. zn. 5 Cdo/42/2020, podľa ktorého „...pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.“

23. So zreteľom na vyššie uvedené, opierajúc sa o právne závery NS SR, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď vyslovil, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru. V danom prípade preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku zmeniť tak, že uvedenému žalobnému nároku (spočívajúcemu v zmluvnom úroku po zosplatnení úveru) odvolací súd vyhovie. Odvolací súd dáva do pozornosti, že v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru má žalobca nárok na zmluvný úrok iba do zaplatenia alebo za obdobie

vopred dohodnuté v zmluve o úvere, ktorým je doba riadneho splácania úveru t.j. do času konečnej splatnosti úveru, v danom prípade od 26.03.2019 do zaplatenia istiny, najdlhšie do 20.10.2023.

24. Žalobca sa odvolal aj v časti nepriznaných úrokov z omeškania zo zmluvného úroku vyčísleného ku dňu do zosplatenia dlhu s tým, že takýto nárok predpokladá aj ust. § 497 Obchodného zákonníka a žiadne zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje. Prvoinštančný súd svoje zamietajúce rozhodnutie v uvedenej časti zdôvodňoval tým, že Občiansky zákonník nezakotvuje majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva, úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným, preto splnením hlavného záväzku zaniká aj akcesorický záväzok úrokový; pretrváva len povinnosť zaplatiť už dospelé úroky.

25. Odvolací súd k predmetnej odvolacej námietke uvádza, že s poskytnutím peňažných prostriedkov vo forme úveru sa viaže aj povinnosť platiť úroky z úveru

(§ 497 Obchodného zákonníka). S omeškaním s úhradou úroku je potom možné požadovať aj platenie úrokov z omeškania z nezaplatených úrokov. Zmluvný úrok je cenou za poskytnutý úver a v prípade omeškania s jej platením nasleduje sankcia vo forme úroku z omeškania, čo sa musí týkať aj úrokov úveru. Odvolací súd má vedomosť o tom, že rozhodovacia prax odvolacích súdov v tejto otázke nie je jednotnou, nakoľko časť odvolacích súdov uvedený nárok považuje za rozporný s ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 31.03.2022 sp.zn. 17Co/5/2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.04.2022 sp.zn. 8CoCsp/51/2021 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.03.2022 sp.zn. 9Co/10/2022, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.06.2020 sp.zn. 8Co/31/2019) a časť odvolacích súdov považuje tento nárok za dôvodný, majú za to, že peňažným záväzkom je potrebné rozumieť tak istinu ako i dohodnuté úroky (rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 23.02.2021 sp.zn. 11CoCsp/14/2020, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/78/2018 zo dňa 18.04.2018, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/143/2017 zo dňa 19.04.2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/542/2016 zo dňa 13.06.2017, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/142/2018 zo dňa 29.05.2019, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/101/2018 zo dňa 28.05.2019, rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/219/2017 zo dňa 13.12.2017). I keď v danej veci odvolacie súdy nie sú jednotné a absentuje ustálená súdna prax, odvolací súd pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku v tejto časti vzhliadol na to, že v rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Odvolací súd má za to, že z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania (Najvyšší súd SR 6Cdo/113/2018 z 30. júla 2019). Zásadným sa javí, že pri zmluve o úvere sú úroky súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania. Odvolací súd má za to, že ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka nie je možné interpretovať tak, že by neexistoval nárok na úrok z omeškania z príslušenstva. Nárok na úrok z omeškania totiž nie je upravený ustanovením § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré neviaže úrok z omeškania na istinu, resp. na „pohl'adávkú“, ale na „omeškanie s plnením peňažného dlhu“. Pod pojem „dlh“ je treba jednoznačne zahrnúť aj nezaplatený zmluvný úrok, preto v prípade omeškania dlžníka patrí veriteľovi úrok z omeškania aj z takéhoto dlhu. Platením úrokov z omeškania z úrokov z úveru nedochádza k tzv. anatocizmu, teda k požadovaniu úrokov z úrokov, pretože je nutné rozlišovať medzi úrokmi z úrokov (anatocizmus) a úrokmi z omeškania z úrokov. Na rozdiel od zmluvne dojednaných úrokov, úroky z omeškania predstavujú sankčný mechanizmus, ktorý nastupuje zo zákona v zmysle § 517 Občianskeho zákonníka, či § 369 Obchodného zákonníka tak, že v prípade omeškania dlžníka má veriteľ právo požadovať úrok z omeškania nielen z nezaplatennej istiny, ale aj z nezaplateného zmluvného úroku. Veriteľ zo zmluvy o úvere (vrátane zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. zmluvy o úvere, ktorá je súčasne spotrebiteľskou zmluvou) má nárok nielen na vrátenie istiny a na zmluvný úrok (do zaplatenia, najneskôr však do konečnej splatnosti istiny úveru), ale v prípade omeškania dlžníka má tiež právo požadovať úrok z omeškania nielen z nezaplatennej časti istiny, ale aj z nezaplateného dohodnutého zmluvného úroku. I s poukazom na uvedené má odvolací súd za to, že je

dôvodným priznať žalobcovi aj úrok z omeškania v uplatnenej výške 5% ročne zo sumy nezaplateného úroku vyčísleného ku dňu zosplatenia úveru v sume 230,88 eur od 26.03.2019 do zaplatenia .

26. K odvolacej námietke žalobcu, že v konaní si uplatnil poplatky za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 57 eur, ktoré súd prvej inštancie zamietol, pričom v odôvodnení neuvádza prečo tak urobil odvolací súd uvádza nasledovné. Po preštudovaní obsahu spisu nemal odvolací súd preukázaný nárok žalobcu na poplatok za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 57 eur. V žalobe žalobca síce uvádza, že poplatky za poistenie schopnosti splácať úver predstavujú súčet omeškaných poplatkov za poistenie, ktoré sa žalobca zaviazal popri anuitných splátkach hradiť žalovaný mesačne z dôvodu pristúpenia k poisteniu schopnosti splácať spotrebný úver vo výške podľa sadzobníka poplatkov v zmysle bodu 5. pristúpenia, avšak uvedené nepreukázal. Zmluva o pristúpení k poisteniu schopnosti splácať úver z ktorej žalobca svoj nárok odvodzuje sa v súdnom spise nenachádza a uvedený nárok nevyplýva ani zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX. V zmysle uvedeného sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie, ktorý vyhodnotil uvedený nárok žalobcu ako nepreukázaný a rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v tejto časti potvrdil.

27. Žalovaný v odvolaní týkajúcom sa výroku I. napadnutého rozhodnutia namietal, že súd prvej inštancie nebral na zreteľ dôkazy ktoré navrhol, ignoroval jeho návrhy hrubo porušil jeho procesné práva a znemožnil mu realizovať obhajobu. Odvolací súd odvolanie žalovaného nepovažoval za dôvodné, nakoľko z obsahu spisu mal za preukázané, že žalovaný bol v priebehu konania pasívny, na výzvy súdu sa ani raz nevyjadril. Súd prvej inštancie žalovanému riadne a včas doručil predvolanie na pojednávanie, ktoré žalovaný prebral a pojednávania nariadeného na deň 15.06.2021 sa nezúčastnil, ani nezaslal súdu prvej inštancie ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní. Vzhľadom k uvedenému posúdil odvolací súd odvolaciu argumentáciu žalovaného ako nedôvodnú, čo bolo dôvodom na to, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. potvrdil.

28. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. (prisudzujúcom výroku) podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil, a napadnutom výroku II. (ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá) podľa ust. § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok vo výške 6,79 % ročne zo sumy 12.885,10 eur od 26.03.2019 do zaplatenia istiny, najdlhšie do 20.10.2023 a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy úrokov 230,88 eur od 26.03.2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. (ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá) odvolací súd ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

29. O trovách konania t.j. prvoinštančného konania aj odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru je úspechu vo veci) v spojení s § 262 ods. 1, 2 C.s.p. (o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) a § 396 ods. 1, 2 C.s.p.. Úspešnému žalobcovi (ktorého neúspech predstavuje bol len v nepatrnnej časti - príslušenstve žalovanej pohľadávky) priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania, a to prvoinštančného i odvolacieho v rozsahu 100%. O jej výške v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).